

SØKNAD OM PROSJEKTMIDLER 2016

Jeg søker prosjektmidler til min masteroppgave i samfunnsarbeid. Oppgaven omhandler utfordringer og muligheter ved tverrfaglig samarbeid i kommunalt folkehelsearbeid, og baseres på Askøy kommunes *Medvirkning for en mobbefri oppvekst* under prosjekt *Nærmiljø og lokalsamfunn som fremjar folkehelse i Hordaland*. Masterarbeidet vil gi informasjon om hvordan prosjektgruppedeltakerne i Askøy kommune opplever, påvirker og påvirkes av deltakelsen i prosjektet og det tverrfaglige samarbeidet på tvers av sektorer.

Med den nye Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven) fikk kommunene et større ansvar for å kartlegge og iverksette tiltak for å fremme folkehelse gjennom lokal forankring (Norge og helseinformasjon, 2013). I tråd med det overordnede prosjektet, søker jeg å utvikle ny kunnskap til iverksetting av loven, og til å lette tverrfaglig kommunikasjon og samarbeid i medvirkningsorientert (fylkes)kommunalt folkehelsearbeid lokalt og generelt.

Samfunnsarbeid er relevant her, fordi det handler om å se enkeltmenneskers utfordringer i sammenheng med samfunnsforhold, og imøtegå utfordringene på samfunnsnivå (Hutchinson, 2010, s. 31). Medvirkning er et viktig prinsipp i samfunnsarbeid, der hensikten ofte er å hjelpe folk til å forbedre sine lokalsamfunn gjennom selvstendig kollektiv handling, med grunnverdier som sosial rettferdighet, selvbestemmelse, refleksjon og det å jobbe med, og lære av, hverandre (Ledwith og Springett, 2010, s. 14-15).

Prosjektgruppen på Askøy består av mennesker fra ulike profesjoner og sektorer som skal samarbeide om å involvere lokalsamfunnet i helsefremmende arbeid. Folkehelseprosjektet, som forutsetter nytenkning, kvalitativ metodebruk og aktiv medvirkning fra lokalbefolkningen, krever at gruppen utvikler en god prosjektarbeidskompetanse (Westhagen mfl. , 2008, s. 15). Prosjektarbeidskompetanse handler ikke bare om individuelle kunnskaper og ferdigheter, men om å skape felles forståelse for arbeidsmåter og samspill i prosjektarbeidet (ibid).

Min problemstilling blir derfor: **«Hva hemmer og fremmer den tverrfaglige prosjektgruppens samarbeid om lokalt, medvirkningsrettet folkehelsearbeid?»**

Herunder blir sentrale forskningsspørsmål: Hvilke forståelser har de ulike gruppedeltakerne av sentrale begreper i helsefremmende arbeid? Hvilke tanker har de om lokal medvirkning og kvalitativ metodebruk? Hvilke strategier ønsker de for god, tverrfaglig kommunikasjon? Hvilken

betydning får deres bakgrunn, kunnskapsdomener, interesser og perspektiver for det tverrfaglige/tverrsektorielle samarbeidet?

Kunnskapsstatus på feltet

Mine forskningsspørsmål tar utgangspunkt i tidligere forskning på tverrfaglighet, spesielt relatert til folkehelse og medvirkning. Thylefors m.fl. (2005, s. 104) beskriver tverrfaglighet som et samlebegrep for en arbeidsorganisering der personer fra ulike disipliner arbeider i et team mot et felles mål. Tverrfaglig samarbeid kan bidra til at problemstillinger belyses fra flere perspektiv, men også i tverrfaglige relasjoner forpliktes man av sin egen profesjons og arbeidsgivers retningslinjer (Eide og Eide, 2007, s. 100-102), og forskning viser at ulike yrkesgrupper har ulike syn og tilnærminger som kan utfordre samarbeidet (Andresen, 2015, s. 2).

I evalueringen av pilotprosjektet til dette prosjektet påpekes utfordringer i det tverrfaglige/tverrsektorielle arbeidet vedrørende partenes ulike forventninger til kompetanse- og kvalitetskriterier. Likevel indikerer evalueringen at slikt samarbeid, organisert som en brobygging mellom forskning og praksis, er en god arbeidsmodell i implementeringen av folkehelseloven (Kiland mfl. , 2015, s. 57). Således trengs det mer forskning og større klarhet rundt hvilke forståelser som legges til grunn i utførelse av lokalt, tverrfaglig folkehelsearbeid etter lovendringen.

Nye føringer for folkehelsearbeid medfører en utfordring for helserelaterte profesjonsutøvere, som må tilpasse seg nye roller og nye måter å tilnærme seg befolkningen (Tremblay mfl. , 2013), og som ofte ikke er vant til å jobbe i tverrfaglige team (Koelen mfl. , 2008). Ofte tas det for gitt at enighet eksisterer, mens det i realiteten fins underliggende ulikheter i forventninger til tidsbruk, målsetninger, arbeidsfordeling og utfall av prosjektet. Samtidig kan enkelte bli for dominerende og potensielt forårsake demotivering og svekket innsats hos folk som ikke føler seg hørt. Slik kan noen profesjoner få større innflytelse over prosjektutførelsen enn andre (ibid).

Noen profesjoner har tradisjon for å tenke kvantitativt, og nedprioritere lokal medvirkning, mens andre ønsker så stor grad av medvirkning at de undergraver behovet for ledelse (Labonte, 2005, s. 82-87). Noen profesjoners helseperspektiv baseres på tradisjonell medisinsk, individorientert

ekspertkunnskap, andre knytter helse til kollektive, sosiale faktorer. Noen er vant til å jobbe ut fra forhåndsdefinerte problemstillinger knyttet til ett spesifikt helseaspekt, andre har erfaring med helhetstenkning basert på lokal medvirkning (Ledwith og Springett, 2010, s. 87-92). Noen har bakgrunn for å henvende seg til politikere og ressurssterke innbyggere i medvirkningsprosjekter, andre har erfaring med medvirkning fra mindre ressurssterke innbyggere (ibid). Forskning viser ergo at ulike helseprofesjoner har ulike erfaringer og forståelser av helserelaterte begreper, samt hvordan helseutfordringer skal imøtegås og forebygges blant befolkningen. Det fremholdes at det trengs videre forskning på hvordan man kan bedre kvaliteten på relevant tverrfaglig samarbeid, gjennom å skape klarhet rundt de forståelser og erfaringer profesjonsutøverne tar med seg inn i helsearbeidet, og gjennom dette lette kommunikasjon mellom profesjonene (Johansson mfl. , 2009).

Størstedelen av norsk forskning og teori rundt tverrfaglighet omhandler hvordan helsepersonell fra ulike profesjoner kan samarbeide på best mulig måte rundt *individer*, og det fins få studier om tverrfaglig folkehelsearbeid på kommunalt systemnivå (Håbesland, 2015, s. 5). Dette til tross for at dagens kommuner oppfordres til et langsiktig, tverrsektorielt samarbeid for å fremme befolkningens helse, og at tilnærmingen bygger på en bevisstgjøring hos enkeltpersoner, i alle sektorer og på alle nivåer, for å ta hensyn til folkehelseimplikasjoner i sine beslutningsprosesser (Norge og helseinformasjon, 2013).

Jeg har søkt i Oria, PubMed og Scholar med ulike kombinasjoner av ordene folkehelse, folkehelsearbeid, lokal medvirkning, prosjektarbeid, tverrsektorielt, tverrfaglig og kommunalt på norsk og engelsk. Det fins masteroppgaver om tverrfaglig kommunalt folkehelsearbeid etter lovendringen (Modalsli, 2014; Håbesland, 2015; Samuelson, 2015), men disse sammenligner aktører i flere kommuner. Jeg finner ingen forskning som omtaler begrepsforståelse, kommunikasjon og samarbeid innad i *en* folkehelserettet kommunal prosjektgruppe i kjølvannet av den nye folkehelseloven. Dette indikerer at eksisterende forskning på tverrfaglighet i folkehelsearbeid generelt studerer større prosesser ved å sammenligne data fra ulike kommuner, og at det mangler oppdatert forskning på interne, tverrfaglige gruppeprosesser i kommunalt folkehelsearbeid med befolkningsmedvirkning som fokusfelt. Ved å studere aktører som samarbeider om *ett* prosjekt i *en* kommune, kan jeg gå i dybden og undersøke indre prosesser på

lokalt gruppenivå. Slik kan jeg bidra til å fylle et kunnskapsbehov, og legge grunnlag for videre forskning på feltet.

Metode/analyse

Masteroppgaven utformes som en artikkel basert på kvalitativ forskning gjennom feltarbeid på Askøy. Hittil har jeg gjennomgått ny forskningslitteratur om tverrfaglighet i folkehelsearbeid, samt generell litteratur om tverrfaglighet. Jeg har utført deltakende observasjon i prosjektgruppemøter og deltatt på relevante konferanser og møter. Basert på dette utformer jeg nå en intervjuguide til semistrukturerte dybeintervjuer med deltakerne i prosjektgruppen. Jeg vil bruke diktafon og deretter transkribere samtalene.

Intervjudata og referater fra prosjektgruppemøter vil analyseres gjennom diskursanalyse for å identifisere ulikheter i forståelse av folkehelseutfordringer, virkemidler og lokal medvirkning. I diskursanalyser avdekker forskeren antakelser, verdier og holdninger på tvers av individenes utsagn, og kan slik problematisere eksisterende antagelser i samfunnet ved å påpeke fortolkningsmessige konflikter (Schreiber, 2004, s. 60-61).

Fokusgruppeintervju med prosjektgruppen utformes på bakgrunn av dataanalysen. Fokusgrupper kombinerer gruppeinteraksjon og forsker-bestemt emnefokus, og er slik velegnet til å produsere empiriske data med informasjon om betydningsdannelser i grupper. Metoden er også velegnet til å produsere data om mønstre i innholdsmessige betydninger i gruppers beretninger, vurderinger og forhandlinger (Halkier, 2008, s. 9-10). Slike data er viktige for min oppgave, siden de blant annet gir en god pekepinn på hvordan gruppen fungerer som tverrfaglig enhet.

(Se vedlegg for skjematisk fremdriftsplan).

Etikk

Min forskning vil følge forskningsetiske retningslinjer fra Høgskolen i Bergen. Prosjektet vil ikke inneholde følsomme persondata, men alle deltakere vil bli informert om at det er frivillig å delta og at de kan trekke seg når som helst uten noen konsekvenser. Både transkriberte intervjuer og lydopptak vil bli oppbevart på Høgskolens server for sikker dataoppbevaring. Alle deltakere og

sted anonymiseres i oppgaveteksten, slik at bare prosjektdeltakerne vil kunne kjenne hverandre igjen. Ethiske utfordringer knyttet til behandling av eventuell informasjon som kommer frem i enkeltintervjuer vil bli diskutert med veileder.

Med vennlig hilsen

Vigdis Meidell

Masterstudent i Samfunnsarbeid ved Høgskolen i Bergen

- Andresen, T. (2015) Folkehelsearbeid i skjæringspunktet mellom offentlig og frivillig sektor : en studie av prosjektsamarbeid rettet mot barn. I: Norwegian University of Life Sciences, Ås.
- Eide, H. og Eide, T. (2007) *Kommunikasjon i relasjoner : samhandling, konfliktløsning, etikk*. 2. utg. utg. Oslo: Gyldendal akademisk.
- Halkier, B. (2008) *Fokusgrupper*. 2. udg. utg. Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- Hutchinson, G.S. (2010) *Samfunnsarbeid : mobilisering og deltakelse i sosialfaglig arbeid*. 3. utg. Oslo: Gyldendal akademisk.
- Håbesland, G. (2015) Folkehelsekoordinatoren - styrking av det tverrsektorielle folkehelsearbeidet. I: NTNU.
- Johansson, H., Weinehall, L. og Emmelin, M. (2009) "It depends on what you mean": a qualitative study of Swedish health professionals' views on health and health promotion. *BMC Health Services Research*, 9 (191).
- Koelen, M.A., Vaandrager, L. og Wagemakers, A. (2008) What is needed for coordinated action for health? *Family Practice*, 25 (Suppl.1).
- Labonte, R. (2005) Community, Community Development and the Autentic Partnership. I: Minkler, M. red. *Community Organizing and Community Building for Health*. New Jersey: Rutgers, s. 82-96.
- Ledwith, M. og Springett, J. (2010) *Participatory practice : community-based action for transformative change*. Bristol: Policy Press.
- Modalsli, H.H. (2014) *Prioritering av folkehelse i kommunene. Endret etter samhandlingsreformen?* Oslo: Universitetet i Oslo, Masteroppgave i statsvitenskap. Institutt for statsvitenskap.
- Norge og helseinformasjon, M.n. (2013) *Folkehelseloven med merknader og forskrifter : lov om folkehelsearbeid, vedtatt 24.06.2011 nr. 29*. Oslo: MEDLEX norsk helseinformasjon.
- Samuelsen, N.W. (2015) *Folkehelse og kommunal planlegging: implementering av det systematiske folkehelsearbeidet*. Oslo: Norges natur- og biovitenskapelige universitet Institutt for samfunnsplanlegging seksjon for folkehelsevitenskap.
- Schreiber, T. (2004) Diskursanalyse som metode til identifisering af kollektive informationsbehov. *Biblioteksarbejde*, 70, s. 47-62.
- Tremblay, M.-C., Richard, L., Brousselle, A. og Beaudet, N. (2013) How Can Both the Intervention and Its Evaluation Fulfill Health Promotion Principles? An Example From a Professional Development Program. *Health Promotion Practice*, 14 (4), s. 563-571.
- Westhagen, H., Røine, E., Kjeldsen, T., Hoff, K.G. og Faafeng, O. (2008) *Prosjektarbeid : utviklings- og endringskompetanse*. 6. . utg. Oslo: Gyldendal akademisk.